

Jožef Gruden: Rokodelstvo.

(Bolgarska pravljica.)

V neki deželi je vladal kralj s kraljico. Imela sta hčerko, ki je bila lepa in vesela kakor grlica-smejačica. Neki dan se je odpravil kralj s kraljico in hčerko na morje. Ko so bili že daleč od obali, je vstal vihar. Valovi so premetavali ladjo kakor orehovo lupino sem in tja. Navsezadnje je ladja zadela ob skalo in se razbila. Kralj z družino si je jedva otel golo življenje, ladja pa se je potopila. Znašel se je kralj z ženo in hčerko v tuji deželi kakor berač. Ker je bila dežela sovražna, ni kralj nikomur omenil, kdo da je.

Ali kako bo kralj zdaj živel? Kakor veste, ne more nihče brez dela živeti. Dolgo je kralj premišljeval, kako bi. Naposled se je v neki vasi udinjal za pastirja. Izprva mu je bilo opravilo mučno, toda čez čas se mu je privadil in je bil zadovoljen, da je rešil svoji družini življenje. Čimdalje bolj je kralj ljubil delo.

Preteklo je nekaj let. Pastirjeva hčerka je zrastle in je bila lepota nad lepoticami. V vsem kraljestvu ni bilo lepše od nje. Glas o njeni lepoti je slišal kraljevič tiste zemlje, ko se je ravno hotel ženiti. Veliko deklic je kraljevič videl, ali zalše od pastirjeve hčerke ni bilo nobene. Sklenil je, da jo vzame za ženo. In povedal je to svojemu očetu. Kralj pa ni maral o tem ničesar slišati, da bi se oženil kraljevič s preprosto pastirjevo hčerjo. Sin pa ni hotel odstopiti od svoje namere in je pretil, da se drugače ne oženi, če mu oče ne dovoli, vzeti pastirjevo hčer.

Kaj je hotel kralj storiti? Privolil je in poslal k pastirju poslanca. Ti so pastirju povedali, čemu so prišli. Toda pastir ni hotel dati svoje hčere.

»Ali pa zna kraljevič kako rokodelstvo?« je vprašal.

»Rokodelstvo?« so se začudili poslanci. Kraljevski sin ume kraljevati. Vsega ima dosti — ni mu treba znati rokodelstva.

»Pa naj se vendar nauči kako rokodelstvo! Mogoče mu še kdaj prav pride. Potem mu dam hčer,« je velel pastir in se poslovil z odposlanci.

Ko so sli prinesli pastirjev odgovor, se je kralj razjezil.

»Pastir je bedak. Recite mu, naj bo vendar pameten!«

In služabniki so v drugo odšli. Pastir jih je pa zavrnil: »Dokler mi ne prinesete česa, kar je kraljevič naredil s svojo roko, dokler se ne prepričam, da se je naučil kraljevič kakega rokodelstva, dotlej mu ne dam hčere.«

Služabniki so se vrnili in sporočili to kraljeviču. Tedaj je kralj velel sinu, naj se priuči že kakršnikoli obrti, če hoče dobiti pastirjevo hčer.

Kraljevič je šel h košarju in se je naučil plesti košare. Spletel je prvo košaro in jo je poslal pastirju.

»Kdo jo je naredil?« je vprašal pastir.

»Kraljevič,« so se hkrati oglasili vsi odposlanci.

»In koliko stane?«

»Najmanj deset dinarjev.«

»Koliko časa jo je delal?«

»Ves dan.«

»Je že nekaj. V enem dnevu deset dinarjev, drugi dan spet košaro in spet deset dinarjev. Pa jih bo dvajset. Če pride pomanjkanje in bo kraljevič delal, ne bo trpel lakote.«

In pastir je dal hčerko kraljeviču.

Napravili so veselo kraljevsko pojedino in precej po ženitnini se je dal pastir spoznati, da je kralj. Tedaj mu je dal njegov zet ladjo in veliko bogastvo in pastir-kralj je odjadrал nazaj v svoje kraljestvo.